

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensionis quartæ Ioannis Pappi, Doctoris Theologi, Partes Tres Priores

Pappus, Johann

Tvbingæ

VD16 P 331

Ioannis Pappi, Doctoris Theologi, Defensionis Qvartae Pars Tertia, Depulsio
criminum, Authoribus libri Concordiæ, Ministerio Argentoratensi, ipsiq[ue]
Pappo, à Sturmio obiectorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36581

IOANNIS PAPPI,
DOCTORIS THEOLOGI,
DEFENSIONIS QVARTAE
PARS TERTIA,

*Depulso criminum, Authoribus libri Concordiae, Mi-
nisterio Argentoratensi, ipsiq; Pappo, à Sturmio obie-
ctorum.*

Hecit & in isthoc quarto Antipappo Sturmius,
& in duobus proximis, quod ferme rhetores
solent, cum à causæ bonitate destitui sese vidēt,
nimirum à re ipsa digressus, non modo in me,
sed etiā in multos alios doctissimos, optimosq;
viros ingentia iecit plaustra conuictorum. Nimirum, quod & Lib. 3. cap. 2.
Petiliano Augustinus obiicit, hoc egit, vt occupatus ego in
defensione personarum nostrarum, susceptam causam etiam
ipse defererem, atq; ita hominibus, non ad disputantium, sed
ad litigantium verba conuersis, obscuraretur veritas, quam
dilucoscere, & innotescere formidat. Ego itaq; contra hoc cō-
siliū ipsam prius causam perorare volui: personarum de-
fensione ad extremum reseruata: quam ipsam planè tamen
omittere visum non est, ne vel ipse obiecta crimina, atro-
cia sanè & grauia, agnoscere, vel famæ & existimatio-
ni bonæ proximi laboranti non viderer succurrere. Ne-
que tamen pro maledictis maledicta rependam: quid
enim si hac ego in parte Sturmium sequerer, aliud, quàm Ibid.
duo maledici essemus: vt ij, qui nos legerent, alij detestatos
abijcerent sana grauitate, alij suauiter haurirent maleuola
volunt

voluntate Principio autem ea breuiter percurram, quæ libri Concordiæ authoribus obiicit: deinde ad illa respondebo, quibus totum Argentinense ministerium deformat: postremo ea quoque refutabo, quæ mihi per summam iniuriam putat.

Ergo authores libri Concordiæ valde inclemēter tracta, idē quā plurimis locis, quorū ego aliquos saltē producam. Pag. 91. *An non queam animaduertere, qui & quales sint, & quomodo ad hoc arbitrium peruenerint, quid agant, quomodo agant, quomodo suffragia præbent, aucupentur, exprimant? Non obseruare liceat, quibus utantur internuncijs, administris, adiutoribus, quibus mendacijs, quibus calumnijs, quibus condemnationibus? antequam omnes ordines scripserint? quid, posteaquam subscriptum erit, non mihi liceat providere, quid sit insecuturum?* pag. 92. *Et de ea re iudicium & arbitrium isti assumpserunt, in qua ipsi rei sunt,* pag. 95. *Pastores, Ecclesias, Principes, exortes esse pacis publicæ volunt, qui suæ formulæ recusent subscribere. Ibid. ubi verò hi boni, pij, rectè sentientes, quærentes veritatem? isti ne chromastis? qui huius formulæ authores sunt? Ostendantur duo aliqui boni in istis, qui non bonos vexarint, & bonus sit, qui bonorum inimicus sit? ubi hi pij? in istâ congregatione sex capitum, ingrati discipuli aduersus præceptorem suum, quem parentis loco debebant colere: ingrati et impij in ministerium maiorum suorum: viperæ, quæ nasci, hoc est, suas facultates auget, honores adipisci non possunt, qui ad lucem et solem venire non possunt, nisi parentes suos enecent, &c.* pag. 104. *Vt Philippū Melancthonem vliscamini, ut rem faciatis, ut nutdinemini, ut negotiatores clerici sitis, hæc instituitis. Ut tyrannidem vsurpetis, tyrannicè suffragia ementimini, eblandimini, exprimatis, extorquetis.* Hæc autem crimina si de libri authoribus probanda Sturmio essent, quomodo quæso ea probaret? Nam de triuio testes quis ferat, intanta præfertim causa, in tam atrocibus

cibus criminibus? At certo certius est, probationes nullas alias Sturmium habere, nisi quod à suæ farinae hominibus, à suis adulatoribus, à suis circumcursatoribus, & emissarijs ista audierit. Suffragia libri Concordiæ nemo e mentitus est, nemo e blanditus, nemo expressit, nemo extorsit. Si qui, quod subscribere noluerunt, loco iussi sunt cedere, aut iubebuntur: nura propterea tyrannidem eiusdem Magistratus exercent, qui volunt ministros Ecclesiarum suarum de summa doctrinæ consentientes esse. An non si Sturmij consilium sequas mini, aut subscriptione libri Concordiæ mihi interdicitis, aut si istud ostendam me facere non posse, ipsi me missum faciatis: Tunc ne ergo dicam tyrannidem vos exercuisse? tyrannidem nobis isti homines obijciant, qui tam impotenter in nos debacchantur, qui prius etiam, quam potestatem in nos adipiscantur, non celant, quid facturi essent, & quid libenter facerent. Denique hoc eis respondemus, quod Donatistis Augustinus, in consimili plane argumento: Quod dicitis, vos facitis, non gladio visibili, sed illo de quo dictum est, Filij hominum dentes eorum arma & sagittæ, & lingua eorum gladius acutus. Hoc enim gladio criminatore & calumniatore orbis incogniti, imperitorum animas trucidatis. Et tamen, pag. 141. libenter, si posset, negaret, quod per meum latus Theologos libri Concordiæ authores confodere tentauerit, & nescio quid nugatur, & minatur. De hoc alius, inquit, erit dicendi locus. Qui, malum, alius? an non enim tot iam locis quarti Antipappi, quid de istis Theologis sentiret, nimis acerbè exposuit? Sed non satis est Sturmio communiter omnes libri Concordiæ authores calumniari: de quibusdam etiam specialiter agit, ut de Chytræo, pag. 209. *Vivo adhuc Philippo dixisse dicitur, cōtrouersias istas tolli nō posse, nisi caput Philippi tolleretur. Scit enim ipse istud fuisse in Colloquio Vuormatiensi dicturatum inter familiares Philippi. Negauit quidem à se factum: at Philippus*

N lippus

lippus ex digirulo non suxerat. Videte, quaeso, Scholarhe, quors
sum ab ista proiecta calumniandi libidine Sturmius abripias
tur. Obiectum id quidem Chytræo fuerat in altero Vno
matienti Colloquio: sed ita se ipsi Philippo purgavit, itaq;
satisfecit, vt Philippus ipsum eodem in Colloquio, Illustris
postea Electori, Othoni Henrico Palatino, commendauerit.
Quin & domum postea reuersus Chytræus, initio sequenti
1558. anni publica oratione de studio Theologiæ edita, de
hoc crimine, amplissimè sese purgavit. Verba etsi longiuscu
 » la sunt, ascribenda tamen putauit. Huius meæ voluntatis, &
 » perpetuæ erga Præceptorem obseruantia & gratitudinis vos
 » etiam testes esse potestis, qui me aliquot annis, eruditissima
 » D. præceptoris scripta, locos imprimis Theologicos, & Exar
 » men, & Dialecticæ, & Chronicon publicè prælegentem,
 » addita etiam crebra, & honorificentissima Præceptoris men
 » tione, audiuiistis. Quam hoc in loco eam ob causam repeto,
 » quod inter vos quoque, & passim alibi, virulentos & fallis
 » mos rumores spargi audio & disseminari, quibus ea mihi cri
 » buuntur, quæ nunquam in omni vita, ne quidem in somnis
 » mihi in mentem venerunt. Certè qui primus ex hac vrbe,
 » voces illas de tollendo, aut extinguendo Præceptore ad alios
 » detulit, & sparsit, is sceleratum & impudens figmentum spars
 » sit. Quod si ex vniuersa Germania vnus aliquis fide dignus,
 » se vllò vnquam tempore voces illas ex me audiuisse, vel ad
 » alium à me scriptas legisse, fatebitur, & probabit: mea sponte
 » atrocissima quæq; cruciatuum genera me promeritum esse
 » confiteor, & crudelissima etiam supplicia non recuso. Sed
 » certè scio, nullum esse, qui se voces illas ex me audiuisse verè
 » possit affirmare. Et ex huius vnus mendacij atrocitate & im
 » pudentia, de cæteris etiam, quæ sine fine & modo quidam
 » spargunt, iudicium sumi potest. ἢ δὲ ἴτε μὲν δὴ αὐτὸν πᾶσι φησὶ

Ἐγὼ με τῷ θεῷ καὶ ἀλλοῖς καὶ ἀγαθῶν ἀνθρώπων ἡρώεσσιν, οἱ μὲν δὲ τῷ αἰσθητικῷ.
 Ἐδοῦν δὲ δεινὸν, μὴ ἐμὸι σῆ. Ego me testimonio cōscientiæ meæ,
 & fiducia auxiliij diuini, & exemplis multorum piorum, qui
 per calumniam oppressi sunt, sustento, &c. Hactenus Chy-
 træus. Post huiusmodi autem excusationem tale & tantum
 crimen huiusmodi viro, de bonis literis, & Ecclesia, & pluris
 morum certè studijs optimè merito, ex mera animi impoten-
 tia impingere, cuius tandem pietatis est, aut cuius charitatis,
 cuius tantum sese patronum Sturmius profitetur: Cōtra ve-
 rò Chytræum mihi videte, Scholarchæ, in quo nullam chari-
 tatis, aut pietatis micam esse Sturmius arbitrat. In oratione
 de Illustris. Principe Vvolffgango Palatino, hoc ipso anno
 edita: cum non ignoraret Chytræus, quæ de isthoc negocio
 Concordiæ Sturmij esset sententiā: honorificam eius fecit mē-
 tionem, neq; propter dissensionē de religione, cæteras ei lau-
 des voluit auferre. Cum enim de Gymnasijs ab Illustris, illo
 Principe conditis, Hornbachiano, & Lauingano, sermonē in-
 stituisset, Cuius, inquit, Lauingani, descriptio illustris, & do-
 cetrinæ, ac docēdi, discendiq; ratio, & præceptorū ac discipulo-
 rū curiæ, officia, exercitationes, & disciplinæ leges, a præstans-
 tissimo, & peritissimo artifice, Ioanne Sturmio sapientiss. cō-
 stitutæ, & publicè editæ, omniū doctrinæ studiosorū mani-
 bus versantur. Hæc ego pro Chytræo respōdere volui, non
 quòd tantus vir, cuius ego me scriptis plurimū eruditū esse li-
 benter fateor, meo indigeat patrocinio: sed vt, quid de huius-
 modi calumnijs sentiendū sit, omnes clariū intelligant. Neq;
 candidiū, cum Andrea Musculo agit, quem criminatur,
 quòd neminem se doctiorem in Marchia ferre possit. Sumpta
 autem hæc accusatio est ex duobus Sacramentariorū αἰτιμα-
 ρι: Omnem Cinglianum, licet Chorebo stolidiorē, doctiss. ta-
 men virum esse: & rursus: Omnem Vbiquitarium, siue Lus-

theranum, licet insignibus Spiritus S. donis ornatum, a finem
tamen, & stipitem, & Arcadicam pecudem esse: quibus Ene
comijs, Argentoratense quoque ministerium insignire Stur-
mio placuit. Cui quidem ministerio tria quaedam praecipua
crimina obijcit: ad quae tamen Collegae mei suo fortassis tem-
pore respondebunt, suamque & innocentiam, & Confessio-
nem testatam facient: ego tamen nunc etiam breuiter falsitas
mas has criminationes refutabo.

Principio autem ex Zanchiano dissidio veterem cantio-
lenam repetit, de mutata doctrina maiorum, & antecessorum
nostrorum, Buceri, Capitonis, Fagij, Cellij, Hedionis. Sed huic
accusationi nihil verius, aut breuius responderi potest, quam
si ostendamus, nos anni 1536. Concordiam, quae istis nostris
antecessoribus probata fuit, constantis, retinere. At negabit
hoc Sturmus, & ita his anni 1536. Concordiam placuisse rursus
suis finget, ut Oralem, & Indignorum manducationem exci-
perent. Sed quam frivolum hoc commentum sit, & quam
facile ab ipsa formula Concordiae redarguatur, supra ostendi.
Prima autem huius refutationis consequens est, ut si eam nos
hodie doctrinam sequimur, quam anni 1536. Concordia expli-
cat: male, imo pessime se defenderit Sturmus: quia propterea
se dicit ad Ecclesiam non venire, quod maioribus nostris, &
obseruatio, & Confessionis similitudine obstrictus sit. Quasi
vero illis adhuc viventibus frequentior in concionibus sa-
cris fuerit: an quasi post Zanchianam etiam controuersiam, cum
videlicet, cum legibus nouae Academiae iure iurando se asseru-
xit, se istos concionatores audire, aut cum illis communicare non
posse protestatus sit: Et tamen exemplo Nobilissimi viri Iacobi Sturmij
excusare se audeat, & cum suo de decore, laudes istius per-
miscere. Deinde anni 1563. Concordiam non unum diem a nobis
seruatam esse quiritatur. An non ego hic exclamem, O osio frons,
o impus

ò impudentia. Qua enim in re illam Concordiam violauimus? An quia Augustanam Principum Confessionem vregimus? at ad illam ista nos formula remittit: an quia primam & non mutaram sequimur? at ea Numburgi subscripta fuit, ipsis etiam Electoribus & Principibus testibus: an quia Oraslem, & Indignorum manducationem defendimus? at istas anni 1536. formula complectitur: an quia doctrinam de maiestate filij hominis profiteamur? at de ea tunc ne conquesti quidem sunt: an quia subscriptiones simpliciter & candidè factas, simpliciter etiam & candidè interpretamur? at hoc viros bonos magis decet, quàm Sturmiana illa simulatio, & dissimulatio, qua se multos iam annos vti fateatur, pag. 174. Simulator iste, & dissimulator, & multorum annorum simulator, & dissimulator, & suo ipsius testimonio simulator, & dissimulator: iste ergo simulator & dissimulator, alios accuset, quòd Concordiæ formulam non seruent: in qua subscribenda ipse se simulasse, & dissimulasse fateatur? Postremo Sturmius ministros Ecclesiæ Argentinensis aduersari sibi non dubitat, neque hoc vobis ambiguum esse arbitrat, Pag. 64. Scholarchæ: cur istud quæso posuit? vt ab arbitrio controuersiæ huius, ad quod ipsos vobis aduocatis, segreget, vt ne causa hæc nostra à Theologis cognoscatur: vt nemo sit, qui de doctrinæ sinceritate admonere, qui laqueos, & perdicas, quas vobis struit, vt in Cinglianorum castra Scholam vestram traducat, animaduertere, & commonstrare vobis possit. Doctorem etiam Marbachium, quem prius charissimum, compatrem nominauerat, multis locis flagellat: & duas quidem maximè ob causas. Nam & consuetudinem cum Illyrico, & ea, quæ nuper de Confessione quatuor Ciuitatum Tossano respondit, ei obijcit. Scitis autem Scholarchæ, totam eam causam, quæ ad Illyricum pertinet, iamdudum à

vobis, & ab ipso Magistratu cognitam, & conciliatam inter ipsos: publicè etiam in eo scripto, quo sententiam nostram de Colloquio Lindaviensi explicauimus, ad ea omnia, quæ vel D. Marbachio, vel reliquis etiam ministris, in actionibus obijci possunt, respondimus: vt superuacuum videri possit, eadem hoc loco repetere. Quia tamen & Scimus actiones illas tam odiosè & criminiosè exagitat: & aliquo quoque tenebriones, ex illis actionibus quædam excerpta, inuidiosè, & calumniosè edunt: breuiter actionum illarum historiam hoc quoque loco complectar: Lectori deinceps de re tota liberum relicturus iudicium. Cum enim nemine ministrorum conscio, id quod idoneis testibus probari potest, in hanc primùm urbem Illyricus venisset, & ministrorum amicitiam & familiaritatem peteret: flagitatum ab eo ante omnia fuit, quia multas haberet cum Theologis Saxonicis controuersias, vt earum summam breuiter complecteretur, quod ille cum sese facturum receperat, de controuersia tamen peccati Originalis nullam omninò mentionem adiecit: neque tum illa sanè publicis scriptis adhuc agitata fuerat: licet Ihenenses tunc Theologi, qui hunc in eius disputationibus errorem primi notauerant, priuatis scriptis in viam eum reducere tentarent. Paulo etiam post, cum illa iam controuersia publica fieri inciperet, neque tamen adhuc liqueret, quid in quæstione esset non negat studiosè id se egisse Doct. Marbachius, vt priusquam de ea re publicè aliquid ederetur, Illyricus audiri posset. Conquerabatur enim ille, suam sententiam, de aduersarijs, non rectè accipi: nihilque minus se affirmare, quàm quod sibi imputaretur. Atque hoc tantò studiosius Doct. Marbachius egit, quantò apud plerosque maiorem esse Illyrici auctoritatem animaduvertebat. Tandem
verò,

verò, cum aliud Illyricum agere videret, cum apud eum admonitionibus locum nullum relictum esse animaduertet: non subito eum quasi mutata derepente voluntate destituit: sed post multas & graues actiones, post multas scriptiones, quibus ab errore reuocare eum conatus est, quem prius dissimulantem suam sententiam, & proinde non rectè intellectum excusauerat, eum ipsum pertinaciter iam in errore perseverantem, deserendum, & diuino iudicio relinquendum existimauit. Qua in re quicquid peccatum est: id omne fraudi magis, & simulationi Illyrici, quàm candori, & integritati Marbachij ascribendum est. Mirum verò est, Sturmium tam exprompta sua memoria, non recordari aliquando clariss. Theologi Capitonis: qui Suenckfeldium non modo familiaritate sua, sed domestico quoque vsu, & consuetudine dignatus aliquandiu fuit. Num ne enim propterea reprehensus à quoquam fuit, aut accusatus, an non hoc ipsum est, quod Sturmius flagitat, ne quem inaudita causa damnemus? Causa Sacramentaria annorum iam 60. controuersia est: & tamen ausditi vult Sturmius toties auditos, qui toties scripserunt, qui quotidie scribunt? Illyrici causam nemo debuit cognoscere quæ nondum publica facta erat: & etiam inuidiosum Marbachio esse debet, ab Illyrici familiaritate, posteaquam in viam se reduci passus non est, discessisse? Sed iam tenebriones isti, de quibus dicere coeperam, etiam particulas quasdam epistolarum D. Marbachij dispergunt, ab initio illius controuersia scriptarum, plerarumq; etiam, antequam vllum de ista controuersia scriptum publicum esset editum, & ipsi constantes videlicet homines, leuitatis ipsum accusant: cum si verum etiam planè esset, quod aiunt, ab errore tamen, in quem aliena fraude illectus esset, destitisse eum confiteri

fiteri

fiteri cogentur. Errare, inquit Augustinus, possum: hereticus esse nolo: at isti heretici esse malunt, quam errorem confiteri. Et tamen epistolas priuatim ad alios scriptas, confensum etiam illum, cui Illyrici nomen addunt, (cum autographum testetur, Illyricum ei nunquam subscripsisse) nunquam à ministerio nostro diuulgatum publice edunt: neque recordantur, quid in simili argumento Lutherus, cuius tamen soli sibi esse videntur discipuli, in libello, *Von den gestohlenen Briefen* responderit. Totum illum libellum recognoscant: totum illum sibi responsum arbitrentur. Sua probra isti homines, & suos errores, aliorum probris & erroribus conantur conterege. Si autem aliqua est Marbachij apud ipsos auctoritas: cur non isthac in parte potius eum sequuntur, cur rationes eius non audiunt? cur Confessione, & excusatione illius non patiuntur sibi satisfieri? Illud saltem tempus expectarent, quo & ipsi ad gubernacula Ecclesiae aliquando vocabuntur: ibi si multis annis, si ad vitae usque finem tam cauti erunt, vt nullibi impingant, à nemine decipiantur: cum verò eos, quorum candor & integritas à fraude, & simulatione hominum astutorum non satis tuta fuit, reprehendere incipiant: sed ita reprehendant, vt meminerint eos ipsos, quos reprehendere instituunt, maluisse à malorum familiaribus leuitatis accusari, quam errorem perniciosum, & absurdum Ecclesiae Dei obtrudere. De Brentio Osiander sine dubio respondebit: ego hoc saltem dicam: maiorem eius apud Bucerum, Fagium, Hedionem, & ceteros, qui Capitoni, & Cellio superstites fuerunt, auctoritatem fuisse, quam apud Sturmium. Possum vobis, Scholarchae, epistolam ostendere, Brentij manu scriptam, qua Conuentui nostro Ecclesiastico gratias agit, cum in locum Cellij defuncti ad parochiam summi templi esset vocatus. Eruditè autem ostendit

ostendit M. Vuilhelmus Holderus, Brentij eandem semper de isthac controuersia doctrinam fuisse: & viuente etiam Luthero atque Bucero, nō vno in commentario, neque vno tantum loco cōstantissimē idipsum eum docuisse, quod post horum mortem, contra Bullingerum, & Martyrem defendit. Et tamen Bucerus, Hedio, Fagius, qui commentarios eius sine dubio cognouerant, qui quæ doctrina eius & Confessio esset, non ignorabant: Collegam tamen sibi illum adiungi optârunt: & ad summi nostri templi parochiam eum euocârunt. Neque tuñ credo Sturmius antecessorum nostrorum de Brentio iudicium reprehendere ausus fuisset: idem de eo sensisset, si interrogatus fuisset: nunc autem istis mortuis, quiduis fingit, quasunque fabulas suas auctoritatem habere postulat: & in illis memoriam quoque ostentat.

Postremò, de me ipso etiam respondendum est. Non autem proposui nunc infinitis eius conuitijs respondere: tot enim mihi defensiones parandæ essent, quot ipsi Antipappi habent paginas: sed ea solum attingam, quæ sine insigni famæ & existimationis meæ (quam vel propter ministeriū, ad quod me vocauit Dominus, integram esse oportet) iniuria tacitè præterire, aut contemnere non possum.

Principiò autem pag. 70. mendaciū me accusat, & quidem eiusmodi mendaciū, quod in se tergeminas continet falsas & mendaces calumnias: quia videlicet in præfatione proximarū duarum defensionū scripsi, Sturmium conari exteris hominibus persuadere, non solum meliorem, & saniozem partem conuentus Academici, sed & tria millia ciuium, in sua esse sententia, & à mea, atque totius ministerij sententia dissentire. Et propterea hoc mihi mendacium obiicit, vt persuadeat vobis, se è nostrorum libris complures tales mendaces calumnias afferre posse: & nos contra Sacramentarios non argumentis, nisi plumbeis, sed calumnijis

lumijis

calumnijs tantum, & cōuitijs certare. Quapropter & eadem pag. 70. negat vllam à Sacramentarijs contra nos necessariam defensionem, vllam non necessariam, & grauem refutationem editam esse: & prius pag. 50. etiam argumento probare instituit, meliorem à parte aduersaria, quàm à nostra defensionem esse controuersiam sacramentariam, id quod, inquit, tot tantisq; accessionibus regnum, & populorum, & Ciuitatum potest comprobari: & addit: Videatur enim veritas scripta, & fiat iudicium de illis, quæ hisce proximis annis sunt publicata: videatur Euangelij veritas, propagata per Galliam, Angliam, Scotiam, Poloniam, publice: priuatim etiam in Italia, Hispania, multisq; regionibus, vbi Pontificiarum vi omnia opprimit. Ergo & isthac propagatione Euangelij, & meo illo tergemino mendacio probare conatur Sturmius, nos mendacijs, & calumnijs opprimere, non argumentis oppugnare Sacramentariorum errorem. De propagatione doctrinæ, vtrum ea certissimum, & indubitatum veritatis sit *negitiosop*, non huius fortasse loci est: & facile Sturmius hoc telo de statione sua Pontificij depellerent. De mendacio conditionem accipio: Si ego illis in verbis mendacium scripsi, quæ citat, & exagitat Sturmius: agere sit, ita scribit. Sin verò mendacium non est, quod ego scripsi: mendacium sit, nos exteris Ecclesijs mendacijs, & calumnijs oppugnare, non autem argumentis erudire, & instruere. Duo autem mihi probanda sunt: primum, à Sturmio pag. 95. & 177. affirmari, meliorem & saniozem partem conuentus Academicici, à mea, quæ totius ministerij sententia est, dissentire: alterum, hoc ipsum Sturmium affirmasse, de tribus millibus ciuium, pag. 234. Principio autem scire velim, quæ illa melior & sanior pars sit Academicici conuentus: aut quis Sturmius potestatem hanc fecerit, vt his verbis significet, esse aliquam deteriorem, & minus sanam partem: Qui enim meliorem & saniozem

sanioresm partem nominat, id propterea facit, quia deterio-
 alteram, & minus sanam esse iudicat. Sed de illa sua meliore,
 & saniore parte negat, se pag. 95. aliud scripsisse, quam absq;
 eius scitu theses meas publicatas esse: & paginam vos inspi-
 cere iubet: & geminum mendacium esse dicit, quod ego as-
 firmavi. Sed inspicimus sane illam paginam. Continenter
 enim addit, *Officij sui fuisse palam ostendere, theses has non fuisse
 publicandas, non disputationibus defendendas, dum Senatus de sub-
 scriptione deliberaret, dum multa Ecclesie, eaq; magna auctoritatis
 subscribere recusarent, idem Principes aliqui facerent? an non tem-
 pus erat ACADEMIAM cōtra stultitiā, & temeritatis suspicionem
 defendere?* Istud est, quod præterea Sturmius posuit, & quod
 ostendit, me falso mendacij tergemini ab eo accusari. Quid
 enim in his verbis Academiam nominet, ipse explicavit,
 meliorem sc. illam, & sanioresm partem Consilij Academici.
 Hanc partem, quam nunc fortasse κατ' ἐξοχῆν Academiam
 nominat, quasi cæteri trunci sint, & stipites, sua illa interces-
 sione, contra stultitiā, & temeritatis suspicionem voluit des-
 fendere. Meas ipse theses stultitiā & temeritatis accusat: illa
 lam autem meliorem, & sanioresm partem ab hac suspicione
 voluit defendere: an verò hoc aliud est, quàm significare,
 meliorem etiam illam, & sanioresm partem theses meas stul-
 titiā, & temeritatis cōdemnare? quod verò rursus quid aliud
 est, quàm cum Sturmio sentire, & à me dissentire? Nullum
 ergo in mea citatione mendacium: in Sturmij autem respon-
 sione, verborum istorum, Academiam contra stultitiā &
 temeritatis suspicionem defendere, Sophistica est παρὰ ληΐς.
 Pag. autem 177. isthoc scripsit: *Possẽm magnam partem Acade-
 mici conuentus nominare, qui libenter & volentes non subscribent,
 qui te postulante, nunquam subscribent:* & hæc ipsa verba non
 puduit eum isthoc Antipappo quarto, pag. 72. repetere, &
 tamen geminum rursus mendacium esse ait, quod scripse-
 rit.

rit, saniozem & meliozem partem conuentus cum ipfo face-
 re, & à mea, & Ministerij sententia dissentire. An non enim
 in Sturmij sententia sunt, qui libro Concordie recusant sub-
 scribere: an non à mea, totiusq; ministerij sententia dissen-
 tiunt? Ergo adhuc vere ego scripsi: & falso me mendicij
 Sturmius insimulat. Restat pag. 234. de qua tam vehemen-
 ter ille παραφρασα. *An non magna aut impudentia, aut vanitas,
 aut stultitia est, testes nominare, qui mendacij ipsum coarguant,
 paginam enim nominare, quid aliud est, quam testem citare, qui
 scit contra se daturam testimonium? At hæc pagina contra Stur-
 mium testimonium dat: & propterea magna impudentia
 est, ad Scholarchas ista scribere: magna leuitas est, qui idem
 pro vero in arbitrium aut iudicium adferre: magna stultitia
 est id afferre, quod primo aspectu apparet falsissimum, addo
 quartum, infani hominis est, historiam non extimescere,
 qua sano viro nihil debet esse honorabilius. Cognoscit
 enim quæso Scholarchæ, quæ pag. 234. Sturmius scripsit,
 quæ nunc occultat, & tacite se scripsisse negat. Vbi enim
 Macedonio Ariano Pneumatomacho me comparat, illa ipsa
 234. pagina, hæc profecto scribit, quod ego condemnator in
 tribunali sedens Macedonius ἐπι καθάρμασιν harum the-
 sium, ὡς εἶδεν φαύλον πεπραγῶς, ἀλλὰ καθαρὸς καὶ ἀθάνατος
 νομίσαν θρονιζόμενος, occisis tribus amplius millibus Ciuium,
 ID QVOD EVENTVRVM EST, SI TIBI TVA PROCES-
 DAT PROSCRIPTIO. Non de thesibus tantum meis loquitur,
 sed etiam de proscriptioe, quam ex libro Concordie
 secuturam esse dicit. Hoc igitur euenturum esse dicit, h. e.
 tria amplius millia Ciuium occisum iri, si mea procedat pro-
 scriptio. Non de illis tribus millibus Ciuium Constantinor-
 politanorum loquitur, qui à præfecti militibus occideban-
 tur: sed de alijs tribus millibus, quos mea proscriptio occi-*
 (ura

fura sit. Hæc Sturmius scripsit, & sensit illa pagina: & tamen
conqueri audeat, quod dicam, eum scribere, quod non scripse-
rit. Vtrum verò grauius est Scholarchæ: tria millia ciuium cū
Sturmio sentire: an verò, tria illa millia ciuium, quia à me, vt
illi Constantinopolitani à Macedonio, dissentiunt, occisum
iri à mea proscriptione? Et tamen pag. 74. scribere audeat, se
totum illum recitasse: nec ibi tria millia ciuium Argentinensium
reperiri, qui suam causam probent: & tamen sequente
statim paragrapho calumniatur, *meas theses non tria millia, sed
tercentena, & eo amplius millia, in exteris Ecclesijs animarum pro-
scribere*, an non in his tercentenis millibus, illa etiam tria mil-
lia latent? An non hæc vanitas, an non mendacium, an non
calumnia? an non ad impudentiam vsq; profligata grauitas,
pudor, veritas? quibus profligatis, quid reliquum est in Res-
publ. & Ecclesia, quod bonum ciuem recreare possit? Sed fa-
tis de isto mendacio multa.

Sequitur alterum calumniosum mendacium, & men-
dax calumnia. In duobus Antipappis septies repetit, me ora-
torem ceterorum meorum Collegarum, ministrorum Eccles-
iæ, à Senatu postulasse, vt scholæ liceret subscribere formulæ
Concordiæ. Istud ego mendacium, & calumniam modestis-
us, quàm par erat, refutauit Defensione tertia: ostendi tamen
iniuriam mihi fieri, & ad vestrum, Scholarchæ, totiustq; Sena-
tus testimonium prouocauit. Sed quid profeci hac modestia,
quæ à me postulatur? *An istud falsum, aut verum sit, vos, Scho-
larchæ, testes appello: qui aut tùm in Senatu aderatis, aut de hoc Ora-
tore audiuistis, quid in Senatu dixerit, quid egerit.* Non aperte
iam ponit, me istud in Senatu dixisse: & tanquam quasi du-
bitari non possit, istud me dixisse, ita hoc mendacium exagis-
tat. Certe enim mendacium dixissem, si à schola mandatum
me habere dixissem de petenda subscriptione. At nihil in Sen-
natus

110 *Defensio IIII. D. Joannis Pappi,*

natu de Schola dixi: de scripto sententiam Conuentus Ecclesiastici recitauit de libro Concordia: videatur scriptum illud, quod in Cancellis Magistratus nostri asseruatur: manifesta erit calumnia. Itaque propter hanc calumniã hæc ego in ipsum retorqueo, quæ pag. 79. ponit. *Dum istud non probabit, dum hoc crimine non liberabit, dum uiuet, improbus Sycophanta, infans calumniator sit, oportet, qui ista de me spargit: siue Sturmius sit, siue qui Sturmium excitant, homines maleuoli, inuidi, mendaces, proterui. Neque propterea se excusatum fore Sturmius putet, si excipiat, sibi hoc persuasum fuisse: ab alijs se hoc audiuisse. Scit istud Menandri, ὅτις διαβολαῖσι πάθει, ἢ τινος αἰσῶς ὄντι, ἢ πᾶσι πασι πᾶσι γινώμεν ἔχει.*

Refutauit, Scholarchæ, pluraque omnia, quæ Commotione & Antiproceratio Sturmiano continentur: quædam etiam ex Antiofiandro attigi: eaque ad suos locos, & argumentorum sedes reuocaui: ne sæpissimè eadem repetenda essent cum tædio. Ita enim Sturmius omnia permiscet, ut nihil ferè me suo loco dicat, & tamen mihi imputat, quod conturbem, *in sapiens calumnijs Sophista omnia: & meo in loco conturbem, quæ in ipso diuersis, & pluribus sint paginis collocata.* At istud, si perita artis disputandi interrogetis, non conturbare est, sed conturbata Sophismata digerere, & ex motoria fabula, in qua turbata lentè omnia, & sine ordine fiunt, statariam facere, & cominus hostem aggredi: ut quid in quaestione sit, quid utrinque afferatur, quid probetur, quid non probetur, animaduerti possit. Vestrum nunc est, Scholarchæ, causam hanc tam grauem, tam latè patentem cognoscere, iudicare, dirimere. Quid enim ex isto dissidio quotidie oriatur, videtis: quæ incommoda, cuius parti imputanda sint, & supra ostendi, & vobis, quoties audire me coram placebit, liquidò ostendam. Deinceps verò Pappus ἐλεγχόμενος, siquidem in lucem prodibit, mihi erit refutatus

refutandus. Osiandrum enim *καὶ ἄλλοι*, ei, aduersus quem scribitur, relinquam: vt & istum Antiofiandrum reliqui. Is sine dubio ostendet Sturmio, a quo excitatus ipse sit, vt Antisturmiū primum scriberet: meq; illa accusatione facile liberabit, & causas grauissimas ostendet, cur ad commune incendiū restringendum, sibi quoq; accurrendum putarit.

Ego magnas me ipsi, & priuatim, & publice,

Ecclesiæ nomine gratias debeo

re libenter fa-

teor.

CORRIGENDA

Pagina 9. linea 16. lege multos. 17. 12. deest cum: 17. 28. quarta 18. 1. de-
gendum bet, 39. 6. perse. 61. 3. vulgatam. 86. 3. cum ipsum. 87. 30. illa, 90. 2.
redundat, in, 90. 4. ab aduersarijs.